

مرکز مدیریت آمار و فناوری اطلاعات
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

دستورالعمل پیاده سازی سرویس استحقاق درمان در سامانه های اطلاعات بیمارستانی

نگارش ۲,۸

اسفند ۹۸

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استحقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

شناسنامه سند

نام سند	دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استحقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی
نگارش	۲۸
تاریخ صدور	۹۷/۰۳/۰۵
نام فایل	MOHIT_HISInstructions_v2.8_981226.doc
شرح سند	در این سند نحوه پیاده‌سازی سرویس استحقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی (HIS) و تولید و چاپ شناسه بیمه‌ای یکتای استحقاق درمان (شباد) تشریح می‌شود.
نویسنده/مترجم	احسان احسانی، سمانه ترابی پور، فاطمه سارانی راد، مهناز نوری زاده، فاطمه قربانی، عالیه فیروزه

تاریخچه بازنگری

نویسنده / ویراستار	تاریخ	شرح تغییرات	نسخه	نام فایل
سمانه ترابی پور	۹۷/۰۳/۰۵	تدوین اولیه دستورالعمل استحقاق درمان در بیمارستان ها	۰,۱	MOHIT_HISInstructions_v0.1_970305.docx
احسان احسانی	۹۷/۰۳/۰۶	تدوین اولیه دستورالعمل بارکد	۰,۲	MOHIT_HISInstructions_v0.2_970305.docx
فاطمه سارانی راد	۹۷/۰۳/۰۷	ویرایش دستورالعمل بارکد	۰,۳	MOHIT_HISInstructions_v0.3_970305.docx
احسان احسانی	۹۷/۰۳/۲۳	تجمع دستورالعمل های استحقاق درمان و بارکد	۰,۴	MOHIT_HISInstructions_v0.4_970305.docx
مهناز نوری زاده	۹۷/۰۴/۰۲	اصلاح و ویرایش دستورالعمل	۰,۵	MOHIT_HISInstructions_v0.5_970402.docx
فاطمه قربانی	۹۷/۰۴/۰۴	اصلاح و ویرایش سند	۰,۶	MOHIT_HISInstructions_v0.6_970404.docx
مهناز نوری زاده	۹۷/۰۴/۰۵	ویرایش سند	۰,۷	MOHIT_HISInstructions_v0.7_970405.docx
مهناز نوری زاده	۹۷/۰۴/۰۶	ویرایش سند	۰,۸	MOHIT_HISInstructions_v0.8_970406.docx
مهناز نوری زاده	۹۷/۰۴/۰۹	افزودن پیوست ۱	۰,۹	MOHIT_HISInstructions_v0.9_970409.docx
مهناز نوری زاده	۹۷/۰۴/۱۰	اصلاحات	۱,۰	MOHIT_HISInstructions_v1.0_970410.docx
فاطمه سارانی راد	۹۷/۰۴/۱۰	ویرایش کلی سند	۱,۱	MOHIT_HISInstructions_v1.1_970410.docx
سمانه ترابی پور	۹۷/۰۴/۱۱	اصلاحات	۱,۲	MOHIT_HISInstructions_v1.2_970411.docx
مهناز نوری زاده	۹۷/۰۴/۱۱	اصلاحات	۱,۳	MOHIT_HISInstructions_v1.3_970413.docx
سمانه ترابی پور	۹۷/۰۶/۰۳	ویرایش سند	۱,۴	MOHIT_HISInstructions_v1.4_970603.docx
عالیه فیروزه	۹۷/۰۷/۲۱	ویرایش سند	۱,۵	MOHIT_HISInstructions_v1.5_970721.docx
عالیه فیروزه	۹۷/۰۹/۱۴	ویرایش سند	۱,۶	MOHIT_HISInstructions_v1.6_970914.docx
عالیه فیروزه	۹۷/۰۹/۲۷	افزودن تبصره و مصادیق و اصلاح کلی	۱,۷	MOHIT_HISInstructions_v1.7_970927.docx
فاطمه قربانی	۹۷/۱۰/۱۰	اصلاح کلی سند	۱,۸	MOHIT_HISInstructions_v1.8_970927.docx
فاطمه سارانی راد	۹۷/۱۰/۱۴	اصلاح کلی سند	۱,۹	MOHIT_HISInstructions_v1.9_971014.doc
عالیه فیروزه	۹۷/۱۰/۱۵	افزودن مثال‌های موردی	۱,۱۰	MOHIT_HISInstructions_v1.10_971015.doc
فاطمه قربانی	۹۷/۱۰/۲۲	نهایی‌سازی سند	۲,۰	MOHIT_HISInstructions_v2.0_971022.doc
عالیه فیروزه	۹۸/۰۲/۱۱	افزودن تبصره و خطاهای رایج	۲,۱	MOHIT_HISInstructions_v2.1_980211.doc
عالیه فیروزه	۹۸/۰۲/۱۶	اصلاح فرایند	۲,۲	MOHIT_HISInstructions_v2.2_980216.doc
عالیه فیروزه	۹۸/۰۳/۱۹	افزودن کدینگ Issuer	۲,۳	MOHIT_HISInstructions_v2.3_980319.doc

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

MOHIT_HISInstructions_v2.4_980519.doc	۲,۴	اصلاح کلی سند	۹۸/۰۵/۱۹	فاطمه سارانی راد
MOHIT_HISInstructions_v2.5_981015.doc	۲,۵	اصلاح سند بر اساس نسخه جدید سرویس	۹۸/۱۰/۱۵	عالیه فیروزه
MOHIT_HISInstructions_v2.6_981127.doc	۲,۶	اصلاح سند بر اساس نسخه جدید سرویس	۹۸/۱۱/۲۷	عالیه فیروزه
MOHIT_HISInstructions_v2.7_981210.doc	۲,۷	اصلاح کلی سند و تعیین صادر کننده شناسه ها	۹۸/۱۲/۱۰	فاطمه سارانی راد
MOHIT_HISInstructions_v2.8_981226.doc	۲,۸	اضافه کردن موارد مربوط به دریافت شناسه HID	۹۸/۱۲/۲۶	فاطمه سارانی راد

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استحقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

فهرست مطالب

۱- مقدمه	۷
۲- محدوده سند	۸
۳- تعاریف	۹
۴- فرآیند پذیرش و استفاده از سرویس استحقاق درمان در بیمارستان‌ها	۱۱
۵- مصادیق دریافت انواع شناسه HID	۲۲
۶- هدایت خطاهای رایج در سرویس استحقاق سنجی	۲۴
۶-۱- خطای Time Out	۲۴
۶-۲- خطای Call Limit Is Over	۲۴
۶-۳- خطاهایی که باید با شناسه جایگزین هدایت شوند	۲۵
۷- بارکد HID	۲۶
۷-۱- اصول و ضوابط ثبت و چاپ شناسه HID	۲۶
۸- پیوست‌ها	۲۹
۸-۱- قالب اصلی پیاده‌سازی سرویس استحقاق درمان	۲۹
۸-۲- کدهای سازمان‌های بیمه‌گر موجود در سرویس استحقاق سنجی درمان	۳۳

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

فهرست جدول‌ها

- جدول ۱- خروجی سرویس استعلام بیمه ۱۵
- جدول ۲- خروجی سرویس دریافت شناسه HID ۱۶
- جدول ۳- مصادیق دریافت انواع شناسه HID ۲۲
- جدول ۴- فهرست خطاهای منجر به صدور کد جایگزین ۲۵
- جدول ۵- کلاس DO_IDENTIFIER ۲۶
- جدول ۶- مقادیر ممکن برای Issuer ۲۷
- جدول ۷- کد دو رقمی معادل مقادیر Issuer ۲۷

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

فهرست شکل‌ها

- شکل ۱- فرآیند استفاده از سرویس استمقاق درمان در بیمارستان ۲۱
- شکل ۲- نمونه بارکد تولید شده در برگه پذیرش ۲۸
- شکل ۳- فیله‌های مورد نیاز و ضروری در فرم پذیرش ۲۹
- شکل ۴- فهرست بیمه‌های بیمار به همراه دو رکورد بیمه آزاد و تصادفی (وزارت بهداشت) ۳۰
- شکل ۵- انتخاب بیمه جهت دریافت شناسه HID جایگزین ۳۰
- شکل ۶- دریافت شناسه رزرو ۳۱
- شکل ۷- ابطال شناسه HID ۳۲
- شکل ۸- بررسی وضعیت شناسه HID ۳۳

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

۱- مقدمه

پیرو اجرایی‌سازی بند چ ماده ۷۰ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران، مبنی بر «تشکیل پایگاه اطلاعات برخط بیمه-شدگان درمان کشور توسط سازمان بیمه سلامت» و بند ت ماده ۶۷ همین قانون، مبنی بر «ایجاد امکان تبادل الکترونیکی اطلاعات و پاسخگویی الکترونیکی به استعلام‌های مورد نیاز سایر دستگاه‌های اجرائی» سازمان بیمه سلامت سرویس استمقاق درمان را تعریف نموده است.

علاوه بر این، سرویس استمقاق‌سنجی به عنوان بخشی از «طرح بهره‌برداری از خدمات تبادل داده بیمه سلامت» که طی یازدهمین جلسه کمیسیون توسعه دولت الکترونیکی در تاریخ ۱۳۹۴/۱۰/۱۵ به عنوان یکی از طرح‌های اولویت‌دار در ارایه خدمات الکترونیک برای مشارکت با بخش غیردولتی (خصوصی و تعاونی) به تصویب رسیده است، محسوب می‌شود.

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

۲- محدوده سند

به منظور اجرایی کردن بند «د» تبصره ۱۷ قانون برنامه و بودجه سال ۹۷ کل کشور و الزام مراکز بهداشتی، تشخیصی، درمانی و دارویی به استحقاق‌سنجی از پایگاه اطلاعات برخط بیمه‌شدگان بر اساس ضوابط اعلام شده توسط سازمان بیمه سلامت، این سازمان نسبت به ابلاغ «شیوه‌نامه‌های استحقاق‌سنجی (اعتبارسنجی) الکترونیکی درمان بیمه‌شدگان بستری» اقدام نموده است. در راستای اجرای این شیوه‌نامه، سرویس استحقاق‌سنجی درمان در سطح مراکز درمانی (بیمارستان، حوزه بستری) بر اساس این دستورالعمل پیاده‌سازی و اجرای آن در تمامی مراکز بیمارستانی اعم از دولتی، خصوصی، خیریه و ... الزامی است. شرکت‌های توسعه‌دهنده سامانه اطلاعات بیمارستانی (HIS) موظفند بر اساس این دستورالعمل و استانداردهای ابلاغی مرکز مدیریت آمار و فناوری اطلاعات وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، نسبت به به‌روزرسانی سامانه نرم‌افزاری خود در بیمارستان‌ها اقدام نمایند. محدوده این سرویس تمامی بیمارستان‌های کشور و تمامی شرکت‌های توسعه‌دهنده نرم‌افزار اطلاعات بیمارستانی را شامل می‌شود.

۳- تعاریف

وزارت: منظور وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است که در اساس نامه خود موظف به مدیریت و ساماندهی ارائه خدمات در مراکز ارائه‌دهنده خدمات سلامت است.

دانشگاه: منظور دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور است.

سامانه اطلاعاتی مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت: سامانه‌های اطلاعاتی مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت شامل تمامی نرم‌افزارها و سیستم‌های اطلاعاتی هستند که در مراکز ارائه‌دهنده خدمات سلامت مانند بیمارستان‌ها، درمانگاه‌ها، آزمایشگاه‌های بالینی، مراکز تصویربرداری، خانه بهداشت و غیره نصب بوده و قسمتی از اطلاعات درمان و بهداشت شهروندان را ذخیره و مدیریت می‌کنند. به اختصار سامانه اطلاعاتی مراکز ارائه‌دهنده خدمات سلامت را POCS^۱ می‌نامیم.

سیستم اطلاعات بیمارستانی^۲: یک نوع از سامانه‌های اطلاعاتی مراکز ارائه‌دهنده خدمات سلامت است که در بیمارستان فرآیندهای بالینی و اداری را مدیریت می‌کند.

شناسه دنیای واقعی^۳: شناسه دنیای حقیقی، به آن دسته از شناسه‌هایی اطلاق می‌شود که نمایانگر موجودیت‌های دنیای واقعی هستند. این شناسه‌ها توسط نهادهای حقوقی تعریف و تخصیص می‌یابد که لزوماً یکتا نیستند. شناسه‌هایی نظیر کد ملی (شناسه ملی) و کد نظام پزشکی از این نوع هستند.

سرویس استحقاق سنجی درمان: کلیه سرویس‌های مرتبط با استعلام اطلاعات هویتی و بیمه‌ای افراد تحت پوشش شرکت‌های بیمه و همچنین سرویس‌های مربوط به ارائه شناسه یکتای بیمه‌ای درمان، تحت عنوان سرویس استحقاق سنجی درمان معرفی می‌شوند. برخی از این سرویس‌ها عبارتند از: سرویس استعلام اطلاعات هویتی و بیمه‌ای، سرویس تولید شناسه شباد، سرویس اعتبارسنجی شناسه شباد، سرویس باطل کردن شناسه شباد تولید شده، سرویس تولید شناسه شباد جایگزین و سرویس به‌روزرسانی

^۱Point of Care System

^۲ HIS

^۳ RWI

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

شناسه جایگزین.

شناسه بیمه‌ای استحقاق درمان (شباد)^۱: شناسه یکتایی است که توسط سازمان‌های بیمه‌گر به افراد در هر مراجعه تحت شرایطی تخصیص می‌یابد و نشان دهنده این موضوع است که فرد مراجعه کننده به مرکز ارایه دهنده خدمت، مورد تایید سازمان بیمه گر بوده و مجاز است خدمات مورد نظر را بر اساس دستورالعمل‌ها دریافت نماید. این شناسه توسط سازمان بیمه‌گر به سامانه نرم افزاری استعلام کننده بازگردانده می‌شود. این شناسه معادل شناسه سریال هر برگه دفترچه بیمه است. در این دستورالعمل به جای اصطلاح «شناسه شباد» از اصطلاح معادل «شناسه HID» که کوتاه شده عبارت Health ID است استفاده شده است.

شناسه ارجاع: شناسه ارجاع یک شناسه دنیای واقعی و از نوع کلاس DO_IDENTIFIER است. شناسه ارجاع توسط بیمار ارجاعی و یا در قالب فرم کاغذی به مرکز سطح ۲ ارایه می‌شود. شایان توجه است که شناسه ارجاع از طریق سرویسی تولید می‌شود که توسط سازمان بیمه‌گر پایه ارایه می‌شود و به ازای هر مراجعه فرد در صورت لزوم به ارجاع، شناسه جدیدی اختصاص داده می‌شود. **شناسه HID جایگزین:** شناسه یکتایی است که توسط سازمان‌های بیمه‌گر تولید شده و در اختیار مراکز درمانی قرار می‌گیرد تا در صورت عدم امکان تولید شناسه HID در زمان پذیرش، از آن به عنوان شناسه HID استفاده شود. این شناسه در مدت بستری بیمار، در فرآیند مشخصی و با فراخوانی سرویس‌های استحقاق‌سنجی به‌روزرسانی می‌شود.

ناظر بیمه: کارشناس سازمان بیمه که در محل بیمارستان مستقر است و وظیفه نظارت بر خدمات ارایه شده به مراجعه کنندگان را بر عهده دارد.

شناسه آزاد: شناسه‌ای است که در موارد عدم پوشش بیمه‌ای مراجعه کننده و یا فراهم نبودن سرویس سازمان بیمه‌گر پایه برای مراجعه کننده صادر می‌شود.

¹ SHEBAD (HID)

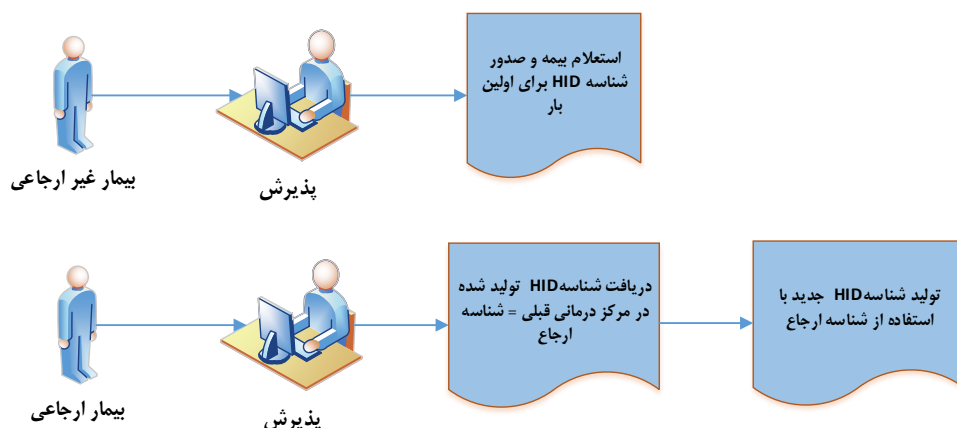
۴- فرآیند پذیرش و استفاده از سرویس استمقاق درمان در بیمارستان‌ها

در کلیه مراحل استفاده از سرویس استمقاق‌سنجی درمان باید این نکته مد نظر قرار گیرد که:

«بیمار دچار مشکل نشود و در روند ارایه خدمت به وی خللی ایجاد نشود»

۱- هنگام مراجعه بیمار به بخش بستری بیمارستان، مسئول پذیرش در ابتدا باید نسبت به تعیین وضعیت ارجاعی بیمار اقدام نموده و در صورت ارجاعی بودن وی، شناسه ارجاع را در HIS درج نماید. برای این منظور به دو صورت می‌توان عمل کرد، اگر بیمار شناسه ارجاع خود را به همراه داشته باشد، مسئول پذیرش به صورت دستی و یا با استفاده از بارکدخوان اقدام به درج آن می‌نماید و در صورتی که بیمار شناسه ارجاع خود را به همراه نداشته باشد، با استفاده از کد ملی بیمار، اقدام به دریافت شناسه‌های فعال ارجاع بیمار نموده و پس از مشاهده اطلاعات بازگشتی، شناسه ارجاع مرتبط را انتخاب می‌نماید. برای دریافت شناسه‌های ارجاع از طریق سرویس باید گزینه مناسب در سیستم HIS (پیوست ۱ را ببینید) دیده شود.

** نکته ۱ - نحوه تولید و صدور شناسه HID در حالت کلی و در حالتی که بیمار ارجاعی باشد به صورت زیر است.

** نکته ۲ - شناسه‌های ارجاع با شناسه‌های شباهت (HID) تفاوتی ندارند و صرفاً فرایند صدور و بهره‌برداری از آنها

مربوط به فرایندهای نظام ارجاع الکترونیکی می‌باشد. ساختار شناسه‌های ارجاع مانند ساختار شناسه‌های HID در استمقاق

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

سنجی (دو رقم ابتدا نشان دهنده سازمان صادرکننده شناسه) است. بنابراین برای پر کردن پارامترهای Issuer و Assigner براساس این مورد عمل می‌شود. این قاعده برای حالتی است که شناسه ارجاع به صورت دستی و یا از طریق بارکدخوان یا هر مسیر دیگری غیر از سرویس‌های مستقیم دریافت شود.

** نکته ۳ - در صورتی که شناسه ارجاع بیمار به صورت سیستمی و با استفاده از سرویس‌های مربوطه (GetActiveReferralIDByNationalCode و GetActiveReferralIDByPersonIdentifier) دریافت شود، شناسه ارجاع صحیح، بدون نیاز به اعمال تغییرات و از طریق سرویس ارسال می‌شود. به عبارت دیگر در این حالت نیاز به تعیین سازمان صادرکننده شناسه بر اساس دو رقم ابتدای شناسه نیست. در این حالت شناسه برگردانده شده از سرویس عیناً در سرویس صدور شناسه ارسال می‌شود. به عنوان مثال اگر با استفاده از سرویس GetActiveReferralIDByNationalCode یا با استفاده از سرویس GetActiveReferralIDByPersonIdentifier شناسه ارجاع دریافت شود، مقدار Issuer و Assigner در خود سرویس مشخص شده و مقدار خروجی این دو سرویس همان مقدار شناسه ارجاع خواهد بود که در سرویس ارسال می‌شود.

۲- در صورتی که بیمار ارجاعی نباشد، مسئول پذیرش موظف است با درخواست کدملی/شناسه اتباع خارجی و درج شماره نظام پزشکی پزشک معالج، اقدام به پذیرش بیمار نماید. فهرست بازگشتی از سرویس استعلام بیمه شامل: اطلاعات بیمه‌ای و هویتی فرد (شامل نام و نام خانوادگی، آدرس، عکس، تاریخ تولد، جنسیت)، شماره بیمه، نام سازمان بیمه‌گر، صندوق بیمه‌ای (نوع خدمت بیمه‌ای)، تاریخ شروع بیمه‌ای، تاریخ اعتبار و در صورت موجود بودن اطلاعات دیگری همچون نام و نام خانوادگی بیمه شده اصلی، رابطه با بیمه شده اصلی و تعداد اعضای خانواده است اما محدود به این موارد نیست.

** نکته ۴ - در رابط کاربری بایستی تاریخ شروع بیمه نیز نمایش داده شود. برای این منظور از فیلد validFrom در ویژگی ExtraProperties از کلاس insuranceInquiryVO در سرویس استعلام بیمه (CallupInsurance)، استفاده شود. این پارامتر باید در خروجی سرویس برای واحد ترخیص نیز نمایش داده شود.

تبصره ۱ - مجهول الهویه

در صورتی که تحت هیچ شرایطی امکان دریافت «کدملی/ شناسه اتباع خارجی» بیمار وجود نداشته باشد، از طریق مکانیزم

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

پذیرش «مجهول الهویه» عمل می‌شود.

حالت اول: در صورتی که کد ملی / شناسه اتباع بیمار در اختیار نباشد اما نوع بیمه پایه وی قابل ارایه باشد (به عنوان مثال در زمانی که مراجعه‌کننده به پذیرش، فردی غیر از بیمار (همراه بیمار) است که کد ملی بیمار را در اختیار ندارد اما در خصوص نوع بیمه پایه وی اطلاع دارد) از مکانیزم مجهول الهویه استفاده شده و شناسه جایگزین بر اساس نظر مراجعه‌کننده به پذیرش از سازمان بیمه‌گر پایه (جایگزین بیمه سلامت / جایگزین تامین اجتماعی) دریافت می‌شود. حالت دوم: در صورتی که «کد ملی / شناسه اتباع خارجی» بیمار و همچنین نوع بیمه پایه بیمار در اختیار نباشد از مکانیزم مجهول الهویه استفاده شده و شناسه HID **جایگزین آزاد** برای بیمار دریافت می‌شود.

** نکته ۵ - شناسه های HID جایگزین اخذ شده در این حالت (مجهول الهویه)، هیچ وقت نباید آپدیت شوند (به عبارت دیگر هیچ زمانی تابع UpdateHID برای این شناسه های HID فراخوانی نشود)

تبصره ۲- نوزاد

(الف) برای استحقاق سنجی نوزادان فاقد شناسنامه (فاقد کد ملی) تا ۳۰ روز پس از تولد، پذیرش نوزاد با هویت خود نوزاد (در صورت وجود) و HID بر اساس بیمه مادر یا بیمه پدر اخذ می‌شود.

** نکته ۶ - با توجه به تبصره ۲، اگر نوزادان چند قلو بودند، HID های مجزا اخذ شود.

(ب) در صورتی که نوزاد تحت پوشش بیمه نیروهای مسلح باشد، با توجه به آنکه بیمه نیروهای مسلح اقدام به صدور دفترچه و شناسه از بدو تولد می‌نماید، استحقاق سنجی و صدور کد HID برای این نوزادان قابل انجام است. در حال حاضر بیمه نیروهای مسلح به سرویس متصل نیست، بنابراین کد جایگزین از نوع آزاد صادر می‌شود و شرایط فوق در زمان اتصال سرویس نیروهای مسلح برقرار خواهد بود.

تبصره ۳- اتباع خارجی

استحقاق سنجی و استعلام بیمه اتباع خارجی که به بیمارستان مراجعه کرده‌اند از طریق مکانیزم «اتباع خارجی» و با درج شناسه بیمه‌ای اتباع خارجی صورت می‌گیرد. با توجه به آنکه در سرویس استعلام بیمه، شناسه بیمه شونده (کد ملی / شناسه اتباع) در قالب کلاسی از نوع DO_Identifier ارسال می‌شود و این کلاس دارای ویژگی Assigner و Issuer و Type

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

است، در زمان استعلام بیمه اتباع خارجی، این پارامترها باید با مقادیر Assigner=MOI_BAFIA و Issuer=MOI_BAFIA و Type=BAFIA_ID مقدار دهی شوند.

تبصره ۴- بیمه نیروهای مسلح

با توجه به آنکه سرویس بیمه نیروهای مسلح در سرویس وجود ندارد، شناسه صادر شده برای این بیماران از نوع آزاد و در صورت قطعی سرویس، از نوع شناسه جایگزین آزاد است ولی در فرم پذیرش فیلد نام بیمه با عنوان بیمه مسلح تکمیل گردد.

۳- در ترتیب فراخوانی سرویس‌ها ابتدا سرویس استعلام بیمه برای کد ملی/شناسه اتباع خارجی اعلام شده، فراخوانی شود و در صورتی که این استعلام نتیجه‌ای در پی نداشته باشد، سرویس استعلام هویت فراخوانی می‌شود. از آنجا که تنها حدود ۵٪ از مراجعه‌کنندگان به مراکز درمانی به صورت آزاد و بدون استفاده از بیمه پذیرش می‌شوند، این توالی فراخوانی سرویس‌ها دفعات استفاده از سرویس استعلام هویت را کاهش می‌دهد و اطلاعات هویتی فرد با استعلام از بیمه واکنشی می‌شود.

تبصره ۵- اتباع خارجی فاقد شناسه اتباع خارجی

برای اتباع خارجی فاقد شناسه اتباع خارجی استعلام هویت انجام نمی‌گیرد و شناسه جایگزین آزاد صادر می‌شود.

۴- در صورتی که اطلاعات بیمه‌ای و هویتی اصلی شامل کد ملی، نام و نام خانوادگی، صندوق بیمه و اعتبار آن درست باشد، با انتخاب نوع بیمه، شناسه HID با توجه به نام سازمان بیمه‌گر انتخاب شده تولید می‌شود و اطلاعات دریافتی از سرویس در فرم پذیرش به صورت خودکار هدایت یافته و نمایش داده می‌شود.

** نکته ۷- لازم به ذکر است که در زمان پذیرش بیماران ارجاعی (نظام ارجاع)، شناسه HID صادره در بدو پذیرش از شناسه ارجاع مجزا است و هر گونه تغییر در ساختار شناسه ارجاع غیر مجاز است.

تبصره ۶- در مواردی که عدم تطابق بین اطلاعات هویتی بیمار و خروجی سرویس استمقاق درمان وجود داشته باشد، کارشناس پذیرش موضوع را به بیمار اطلاع داده و مراتب را به اطلاع ناظر بیمه نیز می‌رساند تا وی اقدامات لازم جهت رفع عدم تطابق را پیگیری نماید، اما مانعی برای صدور کد وجود نخواهد داشت.

تبصره ۷- برای تمامی مراجعه‌کنندگان، علاوه بر بیمه‌هایی که به عنوان خروجی از سرویس استعلام بیمه‌ای دریافت

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

می‌شود، باید دو نوع بیمه به تفکیک با عنوان «آزاد و تصادفی» نیز در فهرست بیمه‌های پایه‌ی فرد نشان داده شود و کاربر پذیرش امکان انتخاب آن را برای بیماران تصادفی یا بیمارانی که نمی‌خواهند یا بر اساس دستورالعمل‌های بیمه، نمی‌توانند از بیمه‌ی پایه‌ی خود استفاده نمایند، داشته باشد.

۵- جدول (۱) حالت‌های مختلف خروجی سرویس استمقاق درمان را نشان می‌دهد. در صورتی که فرد تحت پوشش بیش از یک سازمان بیمه‌ای باشد (همپوشانی بیمه‌ای) ضمن نمایش پیغام توصیه‌ای، بیمه مورد استفاده بر اساس آنچه در پیغام توصیه‌ای قید شده تعیین خواهد شد.

جدول ۱- خروجی سرویس استعلام بیمه

ردیف	خروجی سرویس	اقدام
۱	یک رکورد بیمه پایه	انتخاب بیمه پایه و صدور HID
۲	دو یا چند رکورد بیمه پایه	پیغام توصیه‌ای در صورت وجود همپوشانی نمایش یافته و از بین بیمه‌های نمایش داده شده، بر اساس آنچه در پیغام توصیه ای قید شده، بیمه پایه انتخاب و شناسه HID از سازمان مربوطه صادر شود.
۳	یک رکورد بیمه پایه و یک رکورد بیمه تکمیلی	بیمه پایه انتخاب شده و بعد از آن تخصیص شناسه HID صورت می‌گیرد.
۴	دو رکورد بیمه پایه و یک رکورد تکمیلی	ضمن نمایش بیمه ها، برای انتخاب بیمه پایه مانند ردیف ۲ عمل شده و نسبت به صدور شناسه HID اقدام شود.
۵	یک یا دو رکورد بیمه تکمیلی	تخصیص شناسه HID بر اساس بیمه آزاد.
۶	خالی	در این حالت استعلام ثبت احوال صورت می‌گیرد (به همراه وارد کردن سال تولد) و در صورتی که سرویس ثبت احوال نیز دچار مشکل بود ثبت اطلاعات هویتی فرد به صورت دستی انجام شده و شناسه HID با نوع بیمه اظهارشده دریافت می‌شود و در صورتی که اطلاعاتی از نوع بیمه فرد در دست نبود شناسه HID به صورت آزاد تخصیص می‌یابد. اگر سرویس دریافت شناسه HID نیز با مشکل مواجه شد از شناسه‌های HID جایگزین با نوع بیمه مشخص شده استفاده می‌شود.
۷	خطا	در این حالت استعلام ثبت احوال صورت می‌گیرد (به همراه وارد کردن سال تولد) و در صورتی که سرویس ثبت احوال نیز دچار مشکل بود ثبت اطلاعات هویتی فرد به صورت دستی انجام شده و شناسه HID با نوع بیمه اظهارشده دریافت می‌شود و در صورتی که اطلاعاتی از نوع بیمه فرد در دست نبود شناسه HID به صورت آزاد تخصیص می‌یابد. اگر

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

سرویس دریافت شناسه HID نیز با مشکل مواجه شد از شناسه‌های HID جایگزین با نوع بیمه مشخص شده استفاده می‌شود.		
---	--	--

- ۶- پس از استعلام اطلاعات بیمه‌ای و اطلاعات هویتی فرد، با انتخاب نوع بیمه، تابع دریافت شناسه HID فراخوانی می‌شود.
- ۷- تابع دریافت شناسه HID بایستی به صورت برخط و در زمان پذیرش فراخوانی شود. فراخوانی تابع برای پرونده‌های قدیمی که تاریخ پذیرش آن‌ها گذشته است مجاز نمی‌باشد و خلاف ضوابط است.
- جدول (۲) حالت‌های ممکن در نتیجه فراخوانی این تابع را نشان می‌دهد.

جدول ۲- خروجی سرویس دریافت شناسه HID

ردیف	خروجی سرویس	اقدام
۱	شناسه HID	<ul style="list-style-type: none"> شناسه HID در سرویس داده پیام پذیرش برخط در کلاس AdmittedCompositionVO در ویژگی SHEBAD از کلاس InsuranceVO قرار می‌گیرد. شناسه HID از نوع DO_IDENTIFIER در سرویس داده پیام اطلاعات خدمات سلامت (روکش اسناد) در کلاس BillPatientCompositionVO در ویژگی SHEBAD از کلاس InsuranceVO قرار می‌گیرد. <p>موارد اعلامی طبق دستورالعمل بازنگری «ضروریات ارسال الکترونیکی داده پیام خدمات سلامت به منظور رسیدگی الکترونیکی اسناد بیمه ای» ابلاغ شده در تاریخ ۹۸/۰۸/۱۳ اعمال شود.</p>
۲	خالی	از شناسه‌های HID جایگزین با نوع بیمه مشخص شده استفاده می‌شود. و موارد مربوط به ردیف ۱ با شناسه دریافت شده اعمال می‌شود.
۳	خطا	از شناسه‌های HID جایگزین با نوع بیمه مشخص شده استفاده می‌شود. و موارد مربوط به ردیف ۱ با شناسه دریافت شده اعمال می‌شود.

تبصره ۸- قوانین همپوشانی

با توجه به اعمال قوانین همپوشانی، چنانچه بیمار دارای چند پوشش بیمه‌ای همزمان باشد، امکان دریافت شناسه HID از یکی از سازمان‌های بیمه‌گر وجود خواهد داشت. شرایط همپوشانی با پر بودن فیلد Recommendation Message مشخص می‌شود. در حال حاضر قواعد زیر در سرویس پیاده‌سازی شده است:

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

- در صورتی که بیمار دارای پوشش بیمه‌ای همزمان از صندوق روستاییان، همگانی و سایر اقشار از سازمان بیمه سلامت و بیمه همزمان در تأمین اجتماعی باشد، باید از بیمه تأمین اجتماعی استفاده نماید. در این حالت دریافت شناسه از سازمان بیمه سلامت با خطا مواجه می‌شود و باید با نمایش پیام مناسب به کاربر راهنمایی لازم در خصوص انتخاب بیمه درست ارایه شود.
  - در صورتی که بیمار دارای پوشش بیمه‌ای همزمان از صندوق کارکنان دولت سازمان بیمه سلامت و تأمین اجتماعی باشد، و در هر دو سازمان بیمه بعنوان سرپرست (اصلی) باشد، در خروجی سرویس CallUpInsurance هر دو بیمه بازگردانده می‌شود و بیمه شده مختار به انتخاب هر یک از بیمه‌های خود است.
- ** نکته ۸:** در برخی از موارد که همپوشانی بین سه صندوق فوق از سازمان بیمه سلامت و تأمین اجتماعی شناسایی می‌شود، بیمار دارای پوشش بیمه از سازمان تأمین اجتماعی نیست اما در سرویس دارای بیمه نشان داده می‌شود. در این حالت، بیمار مدعی استفاده از بیمه سلامت است اما امکان دریافت شناسه از این سازمان وجود ندارد. این گروه از بیماران باید به شعب تأمین اجتماعی مراجعه و نسبت به اصلاح اطلاعات خود در سامانه متمرکز ابطال دفترچه این سازمان اقدام نمایند. پس از رفع این مشکل امکان دریافت شناسه از سازمان بیمه سلامت و یا به‌روزرسانی شناسه رزرو دریافت شده برای بیمار وجود خواهد داشت.
- ۸- شناسه HID باید در برگه پذیرش و روکش اسناد بیمارستانی و کلیه فرم‌های صادر شده توسط سامانه اطلاعاتی مرکز ارائه دهنده خدمات سلامت چاپ می‌شود. نحوه چاپ این شناسه در بخش ۶ بیان شده است.
- ۹- ناظر بیمارستانی روزانه فهرست شناسه‌های HID را از بخش دریافت می‌کند و با استفاده از اپلیکیشن موبایل، شناسه‌های HID را استعلام گرفته، اطلاعات و عکس حاصل از استعلام را با اطلاعات بیمار و کارت شناسایی معتبر عکس‌دار تطبیق می‌دهد و در صورت تطبیق در اپلیکیشن تأیید می‌نماید. علاوه بر دریافت شناسه‌ها از بخش، امکان دریافت شناسه‌های صادر شده در یک بازه زمانی مشخص، در اپلیکیشن ناظر نیز فراهم شده است.
- ۱۰- برای پیشگیری از اختلال در خدمت‌رسانی در مواردی که بیمارستان به اینترنت دسترسی ندارد و یا سرویس استحقاق درمان قطع است، «دریافت شناسه جایگزین بیمه‌ای استحقاق درمان» (GenerateBatchHID) در نظر گرفته شده است. این سرویس برای دریافت تعدادی شناسه HID جایگزین (معتبر تا یک تاریخ مشخص) با پارامترهای ورودی

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

«تعداد» و «نوع بیمه» ایجاد شده است. سامانه HIS این سرویس را در زمان برخط بودن سرویس به صورت **پشت صحنه** و خودکار و بدون دخالت کاربر فراخوانی کرده و نسبت به دریافت تعداد مشخصی شناسه HID جایگزین و ذخیره نمودن آن اقدام می‌نماید.

تبصره ۹ - نکات شناسه‌های جایگزین

الف) تعداد شناسه‌های جایگزین: تعداد شناسه‌های HID جایگزین دریافتی باید با توجه به بیشترین تعداد مراجعات به مرکز درمانی (در یک روز در یک بازه یک ماهه) و به ازای یک روز کامل کاری باشد.

ب) موجودی و تاریخ اعتبار شناسه‌های جایگزین: به منظور جلوگیری از اختلال در سرویس‌دهی به بیماران در هنگام مراجعه به پذیرش، بهتر است روزانه **تعداد** و **تاریخ اعتبار** شناسه‌های HID جایگزین بررسی شود و در صورتی که از میزان مشخصی (با توجه به بند الف همین تبصره) کمتر بوده و یا تاریخ اعتبار آن‌ها گذشته باشد، با استفاده از سرویس «دریافت شناسه بیمه‌ای استحقاق درمان جایگزین» اقدام به دریافت شناسه HID جایگزین نماید. با توجه به بند ج همین تبصره، حداقل فاصله زمانی ۲ روز تا پایان تاریخ اعتبار آن در نظر گرفته شود.

ج) تاریخ اعتبار شناسه جایگزین در زمان تخصیص: در هنگام فراخوانی سرویس «دریافت شناسه بیمه‌ای استحقاق درمان جایگزین» خروجی سرویس شناسه‌های HID جایگزین و تاریخ اعتبار آن‌ها می‌باشد. بدیهی است شناسه‌های HID جایگزین که در سیستم HIS ذخیره شده‌اند فقط تا تاریخ بازگردانده شده معتبر هستند. لذا لازم است در انبار سیستم HIS، شناسه HID به همراه «تاریخ اعتبار» و «Issuer» آن ذخیره شود تا در هنگام استفاده و یا سایر عملیات مانند به‌روزرسانی شناسه HID بر مبنای تاریخ اعتبار شناسه اقدامات لازم صورت پذیرد. بنابراین در زمان فراخوانی سرویس‌های مرتبط، باید ویژگی تاریخ اعتبار چک شود. حال با توجه به اینکه در برخی شرایط استثنا، ممکن است بازه انتساب شناسه تا به‌روزرسانی آن، طولانی باشد، در زمان انتساب و استفاده از شناسه جایگزین، حداقل فاصله زمانی ۲ روز تا پایان تاریخ اعتبار آن در نظر گرفته شود.

تبصره ۱۰ - نحوه ذخیره‌سازی شناسه‌های جایگزین

نرم افزار HIS باید شناسه‌های HID جایگزین دریافت شده را در انبار خود به صورت Local ذخیره نماید تا در زمان

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

پذیرش (از جمله در زمان قطعی سرویس یا مکانیزم مجهول الهویه که در بندها و تبصره‌های پیشین توضیح داده شد)، از آن استفاده نماید. سپس در طی فرایند بستری با برطرف شدن مشکل قطعی ارتباط و یا مشخص شدن هویت فرد نسبت به به‌روزرسانی خودکار و به صورت پشت صحنه شناسه جایگزین و با در نظر گرفتن تبصره ۱۱ اقدام نماید.

تبصره ۱۱- نحوه تخصیص شناسه های جایگزین

نرم افزار HIS باید شناسه‌های HID جایگزین تخصیص داده شده را از شناسه های جایگزین تخصیص داده نشده تفکیک نماید. برای این منظور بایستی کد ملی یا شناسه اتباع شخصی که شناسه جایگزین مذکور به وی تخصیص داده شده است را در کنار سایر موارد ذکر شده در بند (ج) تبصره ۹ ذخیره نماید.

تبصره ۱۲- زمان فراخوانی سرویس به‌روزرسانی شناسه جایگزین

پس از آنکه به دلایل ذکر شده، از شناسه‌های جایگزین برای پذیرش بیماران مراجعه‌کننده استفاده شد، شناسه‌های جایگزین استفاده شده باید به‌روزرسانی شوند. برای این منظور از سرویس «به‌روزرسانی شناسه های جایگزین» (UpdateHID) استفاده می‌شود. سامانه HIS این سرویس را در زمان برخط بودن سرویس و حداقل هر ۱ ساعت به صورت پشت صحنه فراخوانی کرده و نسبت به به‌روزرسانی شناسه‌های HID جایگزین و ذخیره نمودن آن‌ها اقدام نماید. این سرویس بایستی به صورت خودکار فراخوانی شود.

** نکته ۹- لازم به ذکر است در صورت بروز خطا در سرویس به روزرسانی شناسه رزرو، از ارسال مجدد آن خودداری شود.

** نکته ۱۰- تمهیدات لازم برای دریافت گزارش از فهرست شناسه‌های جایگزینی که آپدیت نمی‌شوند به همراه خطای بازگشتی از سرویس در سامانه HIS بیمارستان در نظر گرفته شود.

۱۱- در صورت تغییر اطلاعات هویتی بیمار، تغییر شرایط بیمه‌ای فرد، واضح نبودن عکس بیمار، انصراف از پذیرش، نیاز است شناسه HID سوزانده و نسبت به صدور شناسه جدید اقدام شود، در این موارد از سرویس سوزاندن شناسه استفاده می‌شود (EliminateHID).

** نکته ۱۱- به این مثال توجه کنید. بیماری در زمان قطعی سرویس به بیمارستان مراجعه کرده است و بنا به عدم اطلاع

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

بیمار از شرایط بیمه‌ای خود و یا دلایل دیگر، برای این بیمار شناسه جایگزین آزاد صادر شده است. پس از اتصال سرویس، بیمار اعلام می‌کند که تحت پوشش بیمه سلامت است. در این موارد باید شناسه جایگزین آزاد مورد نظر (که بصورت خودکار یا دستی به روزرسانی شده است) را به دلیل «تغییر شرایط بیمه‌ای» حذف کرد (EliminateHID).

۱۲- برای ارزیابی/استعلام وضعیت شناسه‌های صادر شده، تابع استعلام وضعیت شناسه بیمه‌ای یکتا در نظر گرفته شده است (VerifyHIDStatus). خروجی این تابع وضعیت یک شناسه را در یکی از حالت‌های «تأیید شده»، «عدم تأیید»، «سوزانده شده» و یا «در انتظار تأیید» نشان می‌دهد.

* نکته ۱۲- در صورت نیاز بیمارستان و در بازه‌های زمانی مورد نظر، فهرست شناسه‌های با وضعیت «عدم تأیید»، در اختیار بیمارستان قرار گیرد.

تبصره ۱۳- سرویس استعلام وضعیت شناسه HID (VerifyHIDStatus) در دو بخش «پذیرش» و «ترخیص و درآمد» بیمارستان کاربرد دارد. فراخوانی این سرویس در بخش پذیرش به صورت دستی و اختیاری و در بخش ترخیص در زمان رسیدگی به پرونده به صورت خودکار و پشت صحنه صورت گرفته و نتیجه به کاربر نمایش داده می‌شود.

تبصره ۱۴- نرم افزار HIS باید سرویس بررسی وضعیت شناسه HID (VerifyHIDStatus) را به صورت پشت صحنه (هر ۶ ساعت) فراخوانی کند و در صورت سوزانده شدن شناسه صادر شده نسبت به دریافت شناسه جدید اقدام شود.

تبصره ۱۵- در صورت تغییر اطلاعات پایه به ویژه کد ملی، شناسه صادر شده حتماً باید سوزانده و شناسه جدید صادر شود. زیرا در غیر این صورت تغییرات اعمال شده در سمت اپلیکیشن ناظر بیمه قابل مشاهده نبوده و موجب رد و عدم تأیید پرونده خواهد شد. ضمن اینکه تطابق شناسه و کد ملی برای ابطال ضروری است بدین معنا که شناسه اولیه باید با همان کد ملی که در ابتدا کد HID با آن صادر شده است - نه با کد ملی تغییر یافته - سوزانده شود. در صورت عدم مدیریت درست این بخش، پذیرش با خطای شناسه نامعتبر مواجه خواهد شد. لازم به ذکر است این فرایند تا پیش از ترخیص بیمار بایستی صورت پذیرد.

۵- مصادیق دریافت انواع شناسه HID

جدول ۳- مصادیق دریافت انواع شناسه HID

ردیف	نوع شناسه	مصادیق دریافت	مثال
۱	شناسه تامین اجتماعی	زمان وصل بودن سرویس و مشخص بودن بیمه تامین اجتماعی بیمار	فردی به بیمارستان مراجعه کرده که دارای بیمه تامین اجتماعی است. در این حالت از شناسه اصلی تامین اجتماعی استفاده می‌شود.
۲	شناسه بیمه سلامت	زمان وصل بودن سرویس و مشخص بودن بیمه سلامت بیمار	فردی به بیمارستان مراجعه کرده که دارای بیمه سلامت است. در این حالت از شناسه اصلی بیمه سلامت استفاده می‌شود.
۳	شناسه آزاد	زمان وصل بودن سرویس و برای افراد فاقد پوشش بیمه‌ای و یا بیمه‌هایی که در سرویس نیستند و یا مایل به استفاده از بیمه خود نیستند	فردی به بیمارستان مراجعه کرده که دارای بیمه نیروهای مسلح یا کمیته امداد است. برای این فرد شناسه آزاد اصلی دریافت شده و فرم پذیرش بر اساس اطلاعات معرفی‌نامه فرد تکمیل می‌شود
۴	شناسه جایگزین تامین اجتماعی	زمان قطع بودن سرویس و مشخص بودن بیمه تامین اجتماعی بیمار	فردی به بیمارستان مراجعه کرده که دارای بیمه تامین اجتماعی است و سرویس نیز قطع است. در این حالت از شناسه جایگزین تامین اجتماعی استفاده می‌شود.
۵	شناسه جایگزین بیمه سلامت	زمان قطع بودن سرویس و مشخص بودن بیمه سلامت بیمار	فردی به بیمارستان مراجعه کرده که دارای بیمه سلامت است و سرویس نیز قطع است. در این حالت از شناسه جایگزین بیمه سلامت استفاده می‌شود.
۶	شناسه جایگزین آزاد	زمان قطع بودن سرویس و مشخص نبودن شرایط بیمه‌ای و یا فراهم نبودن سرویس بیمه پایه	فردی به بیمارستان مراجعه کرده که دارای بیمه نیروهای مسلح است و سرویس نیز قطع است. در این حالت از شناسه جایگزین آزاد استفاده می‌شود.
۷	شناسه تصادفی	زمان وصل بودن سرویس و تصادفی بودن بیمار	فردی به بیمارستان مراجعه کرده تصادف کرده است.
۸	شناسه جایگزین تصادفی	زمان قطع بودن سرویس و تصادفی بودن	فردی به بیمارستان مراجعه کرده تصادف کرده است و سرویس

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

	بیمار	نیز قطع است.
--	-------	--------------

** نکته ۱۳ - در صورتی که ویژگی Covered از کلاس ExtraProperties مربوط به خروجی سرویس استعلام بیمه برابر با False باشد و شخص بیمه دیگری نداشته باشد بایستی شناسه آزاد دریافت شود.

۶- هدایت خطاهای رایج در سرویس استحقاق سنجی

۶-۱- خطای Time Out

در زمانی که مدت زمان ارسال پاسخ از سرویس دهنده طولانی شود با یکی از خطاهای زیر مواجه می‌شویم.

- A) The operation has timed out.
- B) The time allotted to this operation may have been a portion of a longer timeout.
- C) Time-out.
- D) ServiceTimeOut

برای هدایت این خطا، زمانی که بازگشت پاسخ از سرویس استحقاق سنجی بیشتر از ۱۰ ثانیه به طول بیانجامد، فرآیند صدور شناسه جایگزین فراخوانی شود. لازم به ذکر است خطاهای ذکر شده ممکن است در بخشی از پیام خطای خروجی سرویس نمایش داده شوند و محدود به موارد بالا نیست.

۶-۲- خطای Call Limit Is Over

در طی فراخوانی سرویس استحقاق سنجی درمان، امکان بروز خطاهایی وجود دارد که عدم هدایت صحیح آنها منجر به ایجاد اختلال در سرویس‌دهی و سردرگمی مسئولان مربوطه در بیمارستان‌ها می‌شود. شرکت‌های HIS باید این گونه خطاها را به درستی هدایت کنند.

برای مثال خطای حاوی رشته **Call Limit is Over**: این پیام مربوط به زمانی است که بسته خدماتی توکن مربوطه به اتمام رسیده است. با توجه به اینکه برخی از زیرسرویس‌ها که در بخش «قالب اصلی پیاده سازی سرویس استحقاق درمان» هم عنوان شده است به صورت خودکار و بدون دخالت کاربر پذیرش فراخوانی می‌شوند و از طرفی ممکن است بسته خدماتی توکن نیز به اتمام رسیده باشد، بنابراین هر بار فراخوانی این تابع منجر به دریافت خطا می‌شود. این قبیل خطاها باید هدایت شوند. برای مثال این خطا به این صورت هدایت شود که ابتدا خطا بررسی شده و اگر متن **call limit is over** در کل پیام وجود داشت، پیام مناسب فارسی مبنی بر اتمام بسته خدماتی توکن و اقدام جهت شارژ

مجدد آن صادر شود.

۳-۶ - خطاهایی که باید با شناسه جایگزین هدایت شوند.

فهرست اولیه خطاهایی که پس از رخ دادن آن‌ها باید سامانه به صدور شناسه جایگزین هدایت شوند در جدول (۳) فهرست شده‌اند. این موارد دسته‌بندی کلی است یعنی ممکن است خطا حاوی زیررشته‌ای از این موارد باشد. لازم به ذکر است که علاوه بر موارد ذکر شده در جدول زیر، امکان صدور کد جایگزین در زمان وقوع خطاهای مرتبط دیگر نیز وجود دارد که شرکت‌های توسعه دهنده بایستی در صورت رویت موارد مشابه، فرایند را به درستی هدایت کنند.

جدول ۴- فهرست خطاهای منجر به صدور کد جایگزین

ردیف	خطا
۱	An established connection was aborted by the software in your host machine.
۲	The request failed with HTTP status ۴۰۴ Not Found
۳	An existing connection was forcibly closed by the remote host
۴	The request failed with HTTP status ۵۰۳
۵	Unable to connect to the remote server No connection could be made because the target machine actively refused it
۶	A connection attempt failed because the connected party did not properly respond after a period of time
۷	The underlying connection was closed
۸	The remote name could not be resolved
۹	Service status is off
۱۰	Error at CallupInsurance. Error at Provider Service. ProviderServiceResponse. The remote name could not be resolved: 'imeapi.ihio.gov.ir'

۷- بارکد HID

همان‌گونه که پیش‌تر اشاره شد، نیاز است HID اختصاص یافته به بیمار در تمامی برگه‌هایی که در نرم‌افزار HIS تولید می‌شوند، درج شود. این شناسه باید به صورت بارکد و بر اساس استاندارد ارایه شده در این بخش در برگه‌های مذکور درج شود.

۷-۱- اصول و ضوابط ثبت و چاپ شناسه HID

جهت تولید شناسه HID از دو تابع دریافت شناسه HID موجود در آداپتورهای پرونده الکترونیکی سلامت با عنوان GetHID و GetHIDUrgent استفاده می‌شود. پارامترهای ورودی این توابع به شرح زیر می‌باشند:

(شناسه ارجاع {اختیاری}، شناسه استعلام، شناسه بیمه گر، شناسه ارائه دهنده خدمت، شناسه حاوی کدملی/شناسه اتباع خارجی) GetHID

(شناسه ارجاع {اختیاری}، شناسه بیمه گر، شناسه ارائه دهنده خدمت، شناسه حاوی کدملی/شناسه اتباع خارجی) GetHIDUrgent

** نکته ۱۴ - در صورتی که بیمار ارجاعی باشد، پر کردن پارامتر آخر یعنی شناسه ارجاع، اجباری است.

خروجی تابع تولید شناسه HID از نوع کلاس DO_IDENTIFIER با فیلدهای اطلاعاتی ذیل است:

جدول ۵- کلاس DO_IDENTIFIER

ردیف	ویژگی	نوع داده	توضیحات
۱	Issuer	String	مرجع صادر کننده شناسه را نشان می‌دهد.
۲	Assigner	String	سازمان تخصیص دهنده شناسه را نشان می‌دهد.
۳	Id	String	مقدار شناسه است به عنوان مثال شناسه HID در این ویژگی قرار می‌گیرد.
۴	Type	String	نوع شناسه

در ویژگی Issuer مرجع صادر کننده شناسه یعنی سازمان بیمه‌گر قرار می‌گیرد. عناوین انتساب داده شده به این ویژگی در جدول ۴ نمایش داده شده است.

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

جدول ۶- مقادیر ممکن برای Issuer

ردیف	مقدار	توضیحات
۱	Tamin	بیمه تأمین اجتماعی
۲	IHIO	بیمه سلامت
۳	MOHME_IT	آزاد/تصادفی(وزارت بهداشت)

نکته مهم: پس از دریافت شناسه HID و با توجه به مقادیر موجود در فیلد Issuer یک عدد دو رقمی مطابق با مقادیر جدول ۵ به ابتدای شناسه دریافت شده اضافه می‌شود که نشان دهنده سازمان صادرکننده شناسه است. به عنوان مثال اگر مقدار Issuer شناسه HID دریافت شده برابر با IHIO بود، کد ۰۲ در ابتدای شناسه دریافت شده اضافه می‌شود. این موضوع باید توسط شرکت‌های توسعه دهنده نرم افزاری هدایت شود.

جدول ۷- کد دو رقمی معادل مقادیر Issuer

ردیف	مقدار	کد دو رقمی
۱	Tamin	۰۱
۲	IHIO	۰۲
۳	MOHME_IT	۰۰

شناسه HID جدید، ثبت و طبق روالی که در ادامه تشریح می‌شود به صورت بارکد در برگه پذیرش درج می‌گردد.

به منظور تولید بارکد مربوط به شناسه HID با استفاده از فونت بارکد طبق روال زیر عمل می‌شود:

۱- در ابتدا و انتهای شناسه HID دریافت شده کاراکتر * (ستاره) افزوده می‌شود.

۲- شناسه HID با استفاده از فونت IDAutomationHC39M در قسمت بالای سمت چپ برگه پذیرش با فاصله ۰/۸cm و

۰/۷cm از بالای برگه پذیرش و همچنین اندازه فونت ۹pt و طول ۵/۹cm و ارتفاع ۰/۸cm چاپ می‌شود.

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

نمونه بارکد تولید شده در برگه پذیرش برای شناسه HID در شکل ۲ نشان داده شده است.

نکته ۲: کاراکتر * در ابتدا و انتهای شناسه HID برای شناسایی صحیح این بارکد توسط نرم افزارهای بارکد خوان و به منظور مشخص شدن شروع و پایان شناسه درج می‌شود.

نکته ۳: کاراکتر * در صورتی اضافه خواهد شد که بارکد با استفاده از فونت نمایش داده شود.

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

Ministry of Health & Medical Education

University of Medical Science:

دانشگاه علوم پزشکی:

Medical Center:

مرکز پزشکی آموزشی درمانی:

Former Record	سابقه بستری شدن:
None	ندارد
Present	دارد
	دفعات بستری:

برگه پذیرش

ADMISSION ADVICE SLIP

Unit No:

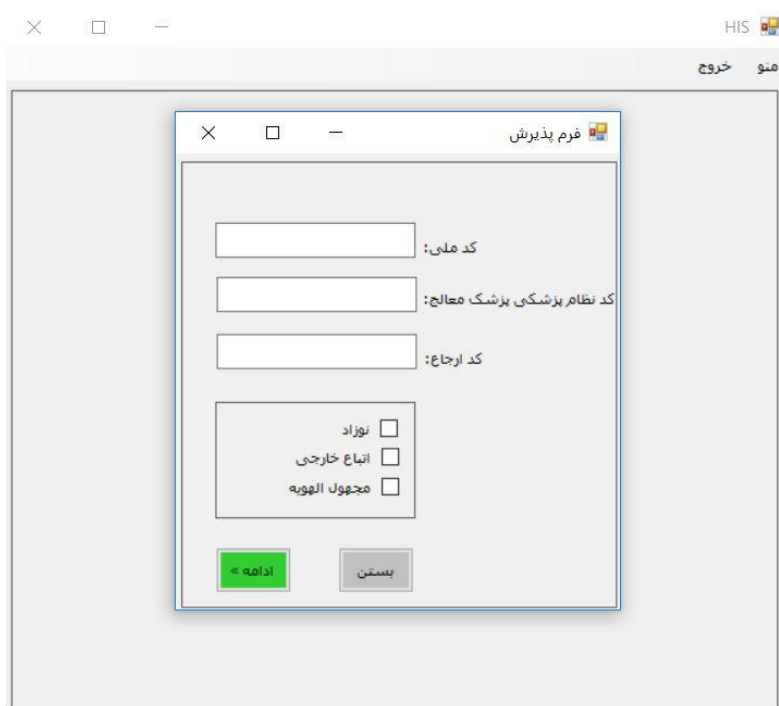
شماره پرونده:

شکل ۲ - نمونه بارکد تولید شده در برگه پذیرش

۸- پیوست‌ها

۸-۱- قالب اصلی پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان

در فرم پذیرش، علاوه بر فیلدهای فرم پذیرش، محلی برای دریافت کد ملی بیمار، Dropdown از فهرست پزشکان بیمارستان که به کد نظام پزشکی‌شان متصل شده‌اند، کد ارجاع و سه دکمه CheckBox برای مواردی که مراجعه کننده نوزاد، اتباع خارجی یا مجهول الهویه می‌باشد قرار گیرد. بر اساس هر یک از انتخاب‌ها و با توجه به فرآیندی که در دستورالعمل آمده است، فرآیند ادامه می‌یابد. برای مثال زمانی که گزینه مجهول الهویه انتخاب شود، کد ملی و کد نظام پزشکی و سایر گزینه‌ها غیرفعال می‌شوند و همان‌طور که در شکل ۵ مشاهده می‌شود با انتخاب نوع بیمه، شناسه HID جایگزین به این شخص اختصاص می‌یابد تا در بازه زمانی پذیرش تا تریخیص، هویت فرد مشخص و از طریق «سرویس بروزرسانی شناسه‌های جایگزین» شناسه HID جایگزین به روزرسانی و در نهایت اطلاعات به سامانه سپاس ارسال شود.

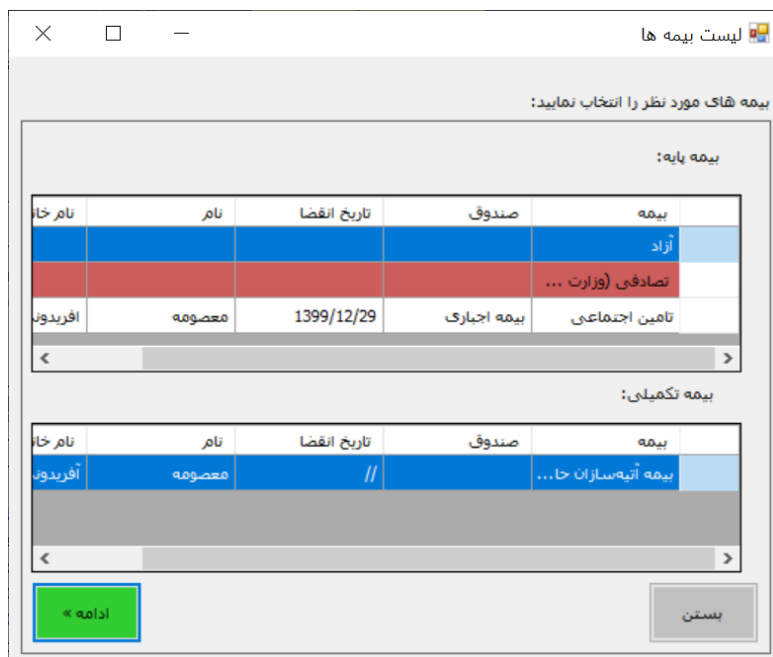

شکل ۳- فیلدهای مورد نیاز و ضروری در فرم پذیرش

در صورت ورود کد ملی و کد نظام پزشکی در فرم پذیرش فهرست بیمه‌های فرد به همراه دو رکورد بیمه آزاد و تصادفی نمایش داده

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس اسحقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

می‌شود تا مسئول پذیرش بیمه موردنظر را انتخاب نماید و توسط نرم‌افزار HIS در فرم پذیرش نمایش داده شود. سپس مطابق بیمه انتخاب شده شناسه HID از سرویس اسحقاق درمان دریافت می‌شود و به فرد اختصاص می‌یابد.

شکل ۴- فهرست بیمه‌های بیمار به همراه دو رکورد بیمه آزاد و تصادفی (وزارت بهداشت)

شکل ۵- انتخاب بیمه جهت دریافت شناسه HID جایگزین

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

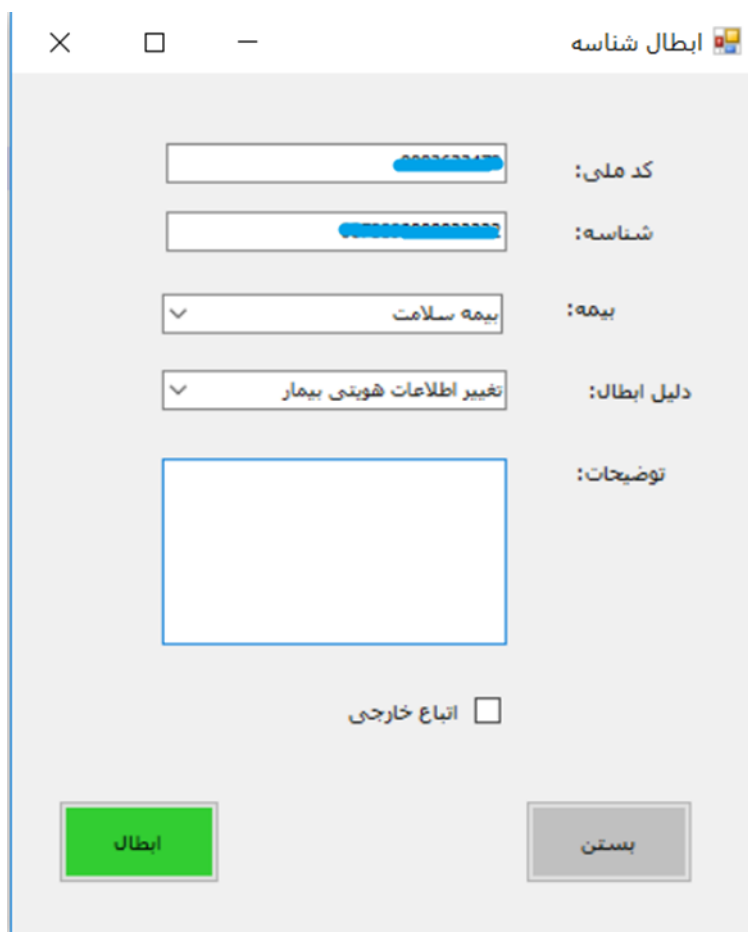
لازم است نرم‌افزار HIS همواره تعداد شناسه‌های HID جایگزین رزرو شده را بررسی نماید و در صورتی که از میانگین ماهانه درخواست‌های بیمارستان کمتر بود، بصورت اتوماتیک و در پشت زمینه نرم‌افزار اقدام به دریافت شناسه HID جایگزین نماید تا در مواردی که بیمارستان به سرویس دسترسی ندارد از آن استفاده نماید.

شکل ۶- دریافت شناسه رزرو

در صورت تغییر اطلاعات هویتی بیمار، تغییر شرایط بیمه‌ای فرد، واضح نبودن عکس بیمار و یا مواردی دیگر که منجر به تغییر در پارامترهای تابع صدور شناسه HID می‌شود، نیاز است شناسه بیمه‌ای یکتا باطل و نسبت به صدور شناسه جدید اقدام شود. در این موارد از سرویس ابطال شناسه HID استفاده می‌شود، مطابق شکل ۷.

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

ابطال شناسه

کد ملی: [ ]

شناسه: [ ]

بیمه: [بیمه سلامت]

دلیل ابطال: [تغییر اطلاعات هویتی بیمار]

توضیحات: [ ]

اتباع خارجی

ابطال بستن

شکل ۷- ابطال شناسه HID

از سرویس «بررسی وضعیت شناسه HID» برای مشخص نمودن وضعیت شناسه HID در هنگام ابطال شناسه و یا موارد دیگر استفاده می‌شود. خروجی این سرویس وضعیت شناسه HID در چهار حالت در انتظار تایید، تایید شده، عدم تایید، ابطال شده مشخص می‌نماید.

دستورالعمل پیاده‌سازی سرویس استمقاق درمان در سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی

شکل ۸- بررسی وضعیت شناسه HID

۸-۲- کدهای سازمان‌های بیمه گر موجود در سرویس استحقاق سنجی درمان

سیستم کدگذاری: thritaEHR.Insurer

نام اصطلاح	کد اصطلاح
تامین اجتماعی	۱
خدمات درمانی	۲
وزارت بهداشت	۳۶
آزاد	۳۷